

EXPOSITIE 'Traces' in Museum Hilversum trekt de bezoeker in een poëtische en verstilde wereld

Sporen van verlies en hoop verbeeld

De nieuwe expositie in Museum Hilversum draagt de titel 'Traces'. De Hilversumse Ilona Langbroek toont foto's, Hilversummer Paul Cupido een speciaal voor de gelegenheid gemaakte video-installatie. De beide kunstenaars trekken de bezoeker in een verstilde, poëtische en tegelijkertijd indringende wereld. Je zou op je tenen gaan lopen om de schoonheid van de beelden niet te verstoren.

Els Blom

Hilversum ■ Museum Hilversum organiseert elk jaar een expositie met werk van plaatsgenoten. De vorige keer was het podium aan audiovisueel kunstenaar Simone Bennett, dit keer is het een duo-tentoonstelling geworden.

Paul Cupido laat zich in 'Remembering You' inspireren door 'Mu', Japans voor niet-bestaan en een sleutelbegrip binnen de Zen-tradities. Water, wind en licht spelen een grote rol in de video, die handelt over herinnering, verlies en hoop. Een 'shor' van een steen in het water, in een van de eerste momenten, brengt de kijker in de juiste gemoedstoestand voor de filosofische productie.

Wie we ook zijn, wat we ook doen: we zijn. Door onze aanwezigheid worden dingen in gang gezet, we raken dingen en mensen aan - in de meest brede betekenis van het woord. Ook al doen we het onmogelijke 'niets', dan nog verplaatsen we de lucht die we in- en uitademem.

De beelden brengen de toeschouwer in een aangename 'trance'. Er mogen dan enkele stille tranen vloeien in 'Remembering You', we weten ons getroost door de maan die Cupido vangt, het fluwelen zand, de ogen van een vrouw, haar sierlijke

Uit 'Remembering You', Paul Cupido.

“
Over het trauma ligt een dekentje van pracht en schoonheid

“
Je zou op je tenen gaan lopen om het moois niet te verstoren

'Daydreams' uit 'Silent Loss'.

FOTO ILONA LANGBROEK

silhouet, de wind die speelt met de omgeving.

Net als Cupido is Langbroek gelauwerd in binnen- en buitenland. In Museum Hilversum zien we een selectie uit Langbroeks serie 'Silent Loss'. Het is gebaseerd op de familiegeschiedenis van de Hilversumse, die terug voert naar ons koloniale verleden in Nederlands-Indië.

Grootmoeder was van Chinees-Indonesische afkomst, grootvader was KNIL-militair. Ten tijde van de politieke acties moest het paar met hun drie kinderen het land verlaten. De opgedane trauma's, het heimwee en het verlies werden meegenomen naar Nederland. Daar zouden ze een stempel blijven drukken op hun leven en het leven van de daaropvolgende generaties. Over de pijn werd gezwegen.

Geen politiek statement

De serie is geen politiek statement, maar een uitnodiging van de fotograaf om kennis te maken met dit verleden. Het gaat over de verloren identiteit van haar familie en de onderdrukte emoties. Het verbeeldt wat het met je doet als je gedwongen bent je thuisland achter te laten, een immer actueel en universeel thema. De foto's zijn poëtisch en verstild.

Over de ervaring van en herinnering aan onderdrukking en oorlog legt Langbroek, zoals ze dat zelf omschrijft, een 'dekentje' van pracht en schoonheid. Wellicht dat de herinnering aan het geweld daardoor te dragen valt, bespreekbaar wordt misschien.

In haar werk gebruikt ze een sterk contrast tussen licht en donker, zoals in de schilderkunst werd gehanteerd door de Italiaan Caravaggio en waarmee een indringend effect wordt bereikt. Het zachte licht, à la de zeventiende-eeuwse schilders Rembrandt en Vermeer, creëren een soort 'schemergebied' waarin je het langzaam vervagen van het (koloniale) verleden zou kunnen zien.

Voor de serie koos Langbroek bij voorkeur locaties die een link hebben met het koloniale verleden, zoals de foto's die zijn genomen in Landhuis Oud-Amelisweerd in Bunnik. Het Chinese behang in het huis dateert uit de periode van de VOC. Ze ging op zoek naar kleding, objecten en sieraden uit Nederlands-Indië. De wijde, volle rokken die we terugzien zijn door de moeder van de fotograaf gemaakt. Langbroek herinnert zich haar grootmoeders favoriete kleuren, de voorkeuren die ze had. Ze hield van alles dat glom.

Wat en wanneer

'Traces', Ilona Langbroek, Paul Cupido, Museum Hilversum, t/m 15 december. Ook te zien 'De achterkant van Hilversum', Nilla Berretty, Saskia van den Boom en Alex Kemman, t/m 6 november. museumhilversum.nl